

חוזר מס': 12/2014

ירושלים, כ"ג אדר ב, תשע"ד
25 מרץ, 2014

אל: מנהלי האגפים הרפואיים – קופות החולים
מנהלי בתי החולים

הנדון: בדיקות דם סמוי בצואה – סקר לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס והחלחולת

בהתאם להמלצות המועצות הלאומיות לכירורגיה ואונקולוגיה הננו להביא בזאת לידיעתכם הנחיות בנושא שבנדון.

1. כללי:

סרטן המעי הגס והחלחולת הינו מהמחלות הגידוליות השכיחות בישראל. גילוי מוקדם של המחלה משפר באופן משמעותי את סיכויי ההחלמה וההשרדות.

מנתוני התכנית הלאומית לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס והחלחולת עולה כי קיימת עלייה מתמדת בשיעור היענות האוכלוסייה בישראל, בדומה לעולם המערבי, לביצוע בדיקות סקר לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס והחלחולת ובכלל זה בדיקת דם סמוי בצואה. בדיקת דם סמוי בשיטת FIT הינה הבדיקה המומלצת ע"פ גופים מקצועיים בארץ בעולם.

השיטות הנהוגות כיום לאיתור דם סמוי בצואה הינן:

- א. gFOBT (guaiac fecal occult blood test) - בדיקה המבוססת על איתור מרכיב heme בבדיקת הצואה ע"י תגובה כימית.
- ב. FIT (Fecal Immunochemical Testing) - בדיקה אימונולוגית המבוססת על נוגדנים לגלובין.

2. מטרה:

להנחות על ביצוע בדיקת דם סמוי בצואה מסוג FIT, כחלק מהתוכנית הלאומית לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס והחלחולת.

3. הגדרה

"בדיקת FIT (Fecal Immunochemical Testing) - בדיקה שמטרתה איתור דם סמוי על ידי זיהוי תגובה אימונולוגית לחלבוני הדם הבדיקה משמשת גם לגילוי פוליפים מקדימים ומהווה סגן להחלטת קדימויות לביצוע קולונוסקופיה.

הבדיקה יעילה במונחים של רגישות וסגוליות ונמצאה יעילה מבחינת עלות-תועלת. לצורך ביצוע הבדיקה אין צורך בשינויים תזונתיים של הנבדק ונדרשת דגימה אחת בלבד, עובדות אשר משפרות את שיעור היענות לביצוע הבדיקה.

4. הנחיות:

- 4.1. הבדיקה מיועדת לכלל האוכלוסיה בגילאי 50-74 שנים ותבוצע אחת לשנה. הבדיקה נכללת בסל שירותי הבריאות.
 - 4.2. יש לעבור לבדיקת דם סמוי בשיטת FIT, כבדיקה המועדפת והיחידה (עם עדיפות לקריאה אוטומטית עם בקרת איכות).
 - 4.3. ההמלצה היא לסף גילוי של 75 ng/ml או נמוך ממנו. הכוונה בסף הגילוי הינה קביעת הערך המינימלי של הבדיקה המחייב את הפניית המטופל להמשך בירור.
 - 4.4. הגדרת בדיקה כחיובית משתנה בהתאם לשיטת הבדיקה, לטמפרטורה, שיטת ההובלה ודרך ביצוע הבדיקה, ידני לעומת אוטומטי. ככל שסף הגילוי ירד הרגישות תעלה והסגוליות תרד, ועל כן מבצעי הבדיקה, יגדירו את סף הגילוי הבדיקה הקובע עבורם לצורך הפניה להמשך בירור.
 - 4.5. הובלת הדגימות תעשה בקירור, על פי הוראות היצרן.
- כאשר המטופל ביצע קולונוסקופיה תעשה הבדיקה לגילוי דם סמוי בצואה במועד שיקבע ע"י הגסטרואנטרולוג ולא ע"פ המפורט לעיל.

5. תחולה:

שנה מפרסום חוזר זה.

הואילו להעביר תוכן חוזר זה לידיעת כל הנוגעים בדבר במוסדכם.

ב ב ר כ ה,

פרופ' ארנון אפק
ראש מינהל הרפואה

העתק : שרת הבריאות

המנהל הכללי
המשנה למנהל הכללי
הנהלה מורחבת
מנהלי בתי החולים
מנהלי קופות החולים
מנהלי אגפים רפואיים, קופות החולים
קרפ"ר - צ.ה.ל
רע"ן רפואה - מקרפ"ר
קרפ"ר - שרות בתי הסוהר
קרפ"ר - משטרת ישראל
רכז הבריאות, אגף תקציבים - משרד הבריאות
יו"ר ההסתדרות הרפואית
יו"ר מועצה מדעית - ההסתדרות הרפואית
מנכ"ל החברה לניהול סיכונים ברפואה
בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי
ארכיון המדינה
מנכ"ל חברת ענבל

סימוכין : 70133113

כתובת אתר האינטרנט בו מפורסמים חוזרי מינהל הרפואה וחוזרי
מנכ"ל היא: - www.health.gov.il